

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Karl Johans gate 22
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref

Dato

14/4420-2

28.05.2014

Svar på spørsmål nr. 827 fra stortingsrepresentant Per Sandberg

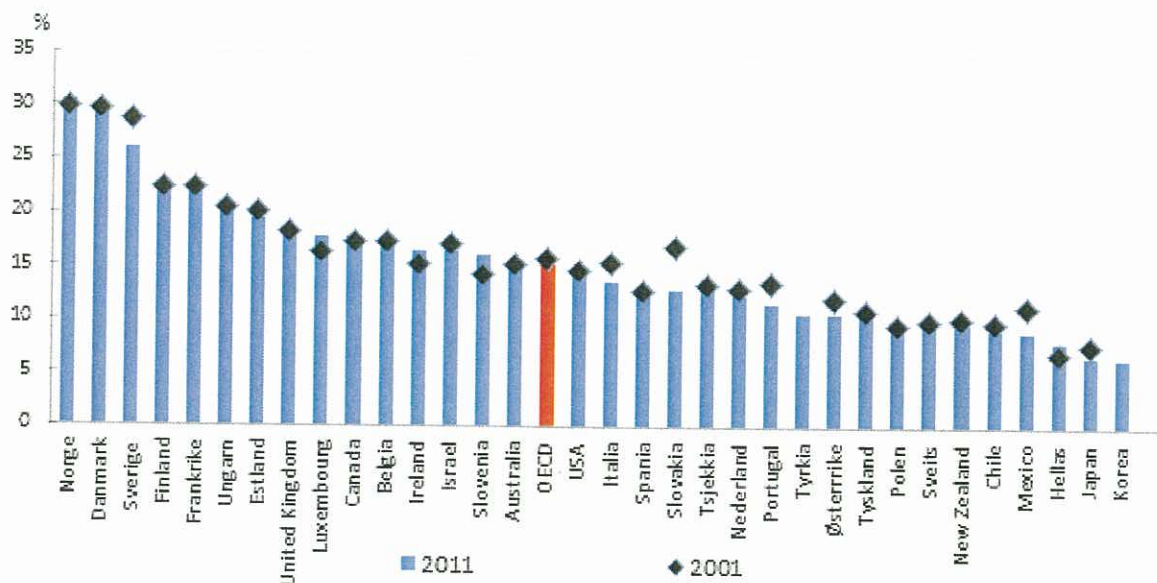
Jeg viser til spørsmål til skriftlig besvarelse fra representanten Sandberg av 20. mai 2014.

Spørsmål:

Byråkrati er sterkt voksende i Norge, vi har en forvaltningsstruktur som kunne betjene langt flere innbyggere enn i dag. Kan statsråden anslå antall byråkrater i offentlig sektor, når alle forvaltningsnivå, tilsyn og direktorater inkluderes?

Svar:

Offentlig sektor er stor i Norge. Målt som andel av BNP for Fastlands-Norge utgjør offentlige utgifter 58 pst., noe som plasserer oss helt på topp i OECD sammen med Danmark. En betydelig del av de offentlige utgiftene er lønn til sysselsatte i offentlig sektor. Andelen offentlig ansatte i Norge vokste kraftig på 1970- og 1980-tallet i takt med utbyggingen av en rekke velferdstjenester. Siden tidlig på 1990-tallet har andelen ligget relativt stabilt på rundt 30 pst. av arbeidsstyrken. Også dette er helt på topp i OECD, der gjennomsnittet er på 16 pst.

Kilde: Government at a Glance, OECD 2013
<http://dx.doi.org/10.1787/888932942241>

Offentlig sektor er svært variert. Fellesgoder som forsvar, politi, rettsvesen og offentlig administrasjon produseres i offentlig sektor i alle moderne økonomier. Det samme gjelder i stor grad også for individrettede tjenester som utdanning og helse og omsorg, men her varierer innslaget av private produsenter mer mellom landene. I Norge er det i hovedsak det offentlige som står for produksjonen av denne type tjenester, med unntak for barnehager der det er et betydelig innslag av private aktører. Og i all hovedsak er det offentlig finansiering av disse tjenestene også der det er private produsenter.

Antall årsverk i offentlig tjenesteyting har økt med 214 000 siden 1990. En stor del av disse er sysselsatt i kommunesektoren. Utvidelser av barnehagetilbudet, tidligere skolestart, universell videregående utdanning og utvidelsen av helse- og omsorgstilbudet er eksempler på reformer som har bidratt til vekst. Offentlig og privat sysselsetting innenfor helse, skole og omsorg som andel av total sysselsetting har økt.¹

Når hver tredje arbeidstime utføres i offentlig sektor, er det viktig at ressursene anvendes effektivt. Dersom vi lykkes med å bruke ressursene i offentlig forvaltning ½ pst. mer effektivt per år, og halvparten tas ut i form av reduserte utgifter og den øvrige halvparten i økt kvalitet, vil bruken av arbeidskraft og andre innsatsfaktorer kunne reduseres med 13 pst. fram mot 2060. Tilsvarende vil kvaliteten eller omfanget på de offentlige tjenestene kunne få en ekstra vekst i samme størrelsesorden.²

Dette er en viktig bakgrunn for at denne regjeringen har satt ned en produktivitetskommissjon, og for at jeg har startet opp et arbeid med å redusere tidstyvene i offentlig sektor. Det har over tid vært en økning både i omfanget og detaljeringsgraden i den statlige styringen av

¹ "Kriterier for god kommunstruktur", delrapport mars 2014 fra ekspertutvalg

² Perspektivmeldingen 2013.

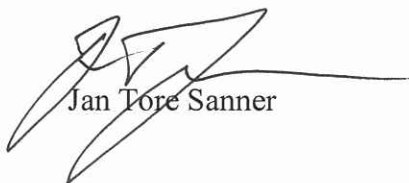
kommunesektoren.³ Det er en fare for at økte krav til rapportering, dokumentasjon og styring på detaljer gir redusert tid for virksomhetene til å jobbe med kjerneoppgavene; for lærerne til å undervise elevene og for legene til å behandle pasientene.

Regjeringens mål er å forenkle, fornye og forbedre . I regjeringserklæringen brukes avbyråkratisering som et begrep for forenkling. Avbyråkratisering dreier seg om å gjøre det enklere for innbyggere og næringsliv gjennom enklere regelverk og enklere måter å forholde seg til offentlig sektor. Og avbyråkratisering dreier seg om å gjøre offentlig sektor enklere internt, slik at ansatte i det offentlige skal få mer tid til kjerneoppgavene. Men avbyråkratisering betyr ikke at vi skal avskaffe byråkratiet.

Når det er sagt, er det også en viktig oppgave å styrke tjenesteproduksjonen og redusere antall unødvendige stillinger i byråkratiet. Effektivitetsstudier tyder på at det er et stort potensial for å effektivisere offentlig sektor. Vi må legge til rette for at det skal lønne seg å effektivisere de offentlige virksomhetene, slik at vi utnytter ressursene bedre og produserer flere og bedre tjenester.

Når det spørres om anslag på antall byråkrater i offentlig sektor i Norge, må vi definere hva som menes med en byråkrat. En mulig definisjon kunne være en som er ansatt i en administrativ stilling, men en slik definisjon gir heller ikke en presis avgrensning. Mange som ville falle i denne kategorien kan også kategoriseres som tjenesteytere – for eksempel de ansatte i NAV. Vi har ikke tall for hvor mange som er ansatt i administrative stillinger. Og selv om vi hadde hatt disse tallene, er det ikke mulig bare på grunnlag av antallet å si om det er for mange eller for få som er ansatt i denne typen stillinger. Administrasjon er nødvendig for å kunne ha en effektiv tjenesteproduksjon, enten denne skjer i det private eller i det offentlige. Og tjenesteproduksjon foregår i alle deler av offentlig sektor: i departementer, i direktorater og tilsyn, i det ytre statsapparat og i kommunal sektor.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

---

³ Meld. St. 12 (2011-2012) ”Stat og kommune – styring og samspel”